

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ



ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з НІП

Віктор ЛОПАТОВСЬКИЙ

20__ р.

ПРОГРАМА

Атестаційного екзамену

Галузь знань – 08 ПРАВО

Спеціальність – 081 ПРАВО

Освітньо-професійна програма – ПРАВО першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів «ПРАВО» за спеціальністю 081 ПРАВО першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і стандарту вищої освіти

Програму складено Ольга канд. юрид. наук Ольга ОХМАН

Схвалено на засіданні кафедри права

Протокол від 22.04. 2026 р. № 9 Зав. кафедри Микола ВАВРИНЧУК

Робочу програму розглянуто та схвалено вченою радою факультету міжнародних відносин і права

Протокол від 28.04. 2026 р. № 11 Голова вченої ради ФМВП Юрій МУДРИК

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

На завершальному етапі підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти важливого значення набуває визначення рівня сформованості компетентностей і програмних результатів навчання, набутих у процесі освоєння освітньо-професійної програми, які можуть бути ідентифіковані, кількісно оцінені та виміряні. Атестаційний екзамен проводиться з метою встановлення відповідності результатів навчання здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» вимогам освітньо-професійної програми «Право» і стандарту вищої освіти для присвоєння визначеної нею кваліфікації «Бакалавр права».

Для проведення атестаційного екзамену скликається Екзаменаційна комісія з атестації здобувачів вищої освіти за освітнім рівнем «Бакалавр» у складі голови та членів комісії. Комісія створюється щорічно наказом ректора.

До складання екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які успішно виконали у повному обсязі вимоги освітньої програми та індивідуальний навчальний план.

Результат складання атестаційного екзамену заноситься до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти та в екзаменаційну відомість з підписами усіх членів Екзаменаційної комісії і оголошуються у той же день після оформлення відповідних документів та протоколів засідання Екзаменаційної комісії. Повторне складання екзамену з метою підвищення оцінки не дозволяється.

Процедура складання атестаційного екзамену регламентується Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та наукових ступенів у Хмельницькому національному університеті (<https://surl.li/kprjzo>).

2. ВИМОГИ ДО ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестаційний екзамен для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» проводиться з метою встановлення відповідності програмних результатів навчання з дисциплін «Конституційне право України», «Адміністративне право України», «Цивільне право України» та «Кримінальне право України» вимогам освітньо-професійної програми «Право».

2.1 Конституційне право України

Здобувач вищої освіти, який успішно завершив вивчення дисципліни: *знає та розуміє* міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини (ПРН 2); *уміє* проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (ПРН 3); *знає та розуміє* особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (ПРН 13); *має здатність* пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (ПРН 19); *уміє* виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (ПРН 20), *має здатність* надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях (ПРН 22).

2.2 Адміністративне право України

Здобувач вищої освіти, який успішно завершив вивчення дисципліни: *знає та розуміє* особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (ПРН 13); *уміє* пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (ПРН 19); *уміє* виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (ПРН 20); *має здатність* надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях (ПРН 22).

2.3 Цивільне право України

Здобувач вищої освіти, який успішно завершив вивчення дисципліни: *уміє* визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин (ПРН 1); *знає та розуміє* міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини (ПРН 2); *уміє* проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (ПРН 3); *має здатність* давати короткий правовий

висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю (ПРН 5); *уміє* оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему (ПРН 6); *уміє* вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології (ПРН 10); *знає та розуміє* особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (ПРН 13); *уміє* використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності. (ПРН 14); *здатний* вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних (ПРН 15); *здатний* використовувати комп'ютерні програми, необхідні у правничій діяльності (ПРН 16); *уміє* застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи (ПРН 18); *уміє* виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (ПРН 20); *має здатність* надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях (ПРН 22); *має здатність* здійснювати правове регулювання діяльності бізнес-структур шляхом використання комплексу правових механізмів і процедур (ПРН 24)

2.4 Кримінальне право України

Здобувач вищої освіти, який успішно завершив вивчення дисципліни: *уміє* пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (ПРН 19); *уміє* виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (ПРН 20); *уміє* готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях (ПРН 21); *має здатність* надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях (ПРН 22).

3. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Атестаційний екзаме́н проводиться у формі закритого тестування. Білет містить 50 тестових завдань, які згруповані у 4 блоки. Кожен блок охоплює основні питання усіх змістових модулів навчальних дисциплін в порядку їх вивчення та згрупований за принципом від простого до складного. Відповіді на питання позначаються на електронній сторінці для відповідей. У разі помилкової відповіді здобувач має право внести виправлення, здійснивши відповідне позначення у місці для виправлення помилок.

3.1 Блок «Конституційне право України»

Загальна характеристика галузі Конституційного права. України. Наука конституційного права. Поняття, предмет і метод галузі конституційного права. Місце конституційного права в системі національного права України. Система галузі конституційного права України. Конституційно-правові норми і конституційно правові інститути. Конституційно-правові відносини та їх особливості. Підстави виникнення зміни та припинення конституційно-правових відносин. Класифікація конституційно-правових відносин Відповідальність у конституційному праві.. Джерела конституційного права. Наука конституційного права. Конституційне право України як навчальна дисципліна.

Основи вчення про конституцію. Поняття та функції конституції. Конституція юридична та конституція фактична. Історія світового конституційного розвитку. Зародження та розвиток конституціоналізму в Україні. Зміст та функції конституції. Дія конституції та порядок її прийняття. Види конституцій. Властивості Конституції України. Охорона Конституції України.

Загальні засади конституційного ладу України. Поняття конституційного ладу та його засад. Гуманістичні засади конституційного ладу України. Республіканська форма правління. Унітарний державний устрій. Характеристики України як конституційної держави. Економічні, політичні, соціальні та духовно-культурні засади конституційного ладу. Захист конституційного ладу України.

Основи правового статусу людини і громадянина. Сучасна концепція прав людини та її відображення в Конституції України. Громадянство України. Основні права, свободи та обов'язки

людини і громадянина. Гарантії прав і свобод людини і громадянина. Правовий статус іноземців і осіб без громадянства в Україні.

Народне волевиявлення (вибори, референдум). Вибори, виборче право, принципи виборчого права України. Виборча система України. Виборчий процес в Україні. Референдум, його правові наслідки. Питання які виносяться на референдум.

Конституційна система органів державної влади України. Поняття та ознаки органу державної влади. Система органів державної влади України. Внутрішня структура органів державної влади. Статутно-правовий характер органу державної влади. Причини заснування органу державної влади. Державно-владні повноваження органу державної влади. Принципи організації та діяльності органів державної влади.

Конституційно-правовий статус Верховної Ради України. Місце Верховної Ради України в системі органів державної влади. Чисельний склад і структура Верховної Ради України. Статус народного депутата України. Компетенція Верховної Ради України. Акти Верховної Ради України. Порядок роботи Верховної Ради України. Законодавчий процес та його стадії.

Конституційно-правовий статус Президента України. Місце та роль Президента України в конституційній системі органів державної влади. Порядок обрання Президента України та строк його повноважень. Функції та компетенція Президента України. Акти президента України. Адміністрація Президента України.

Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади. Місце та роль Кабінету Міністрів України в системі органів державної влади. Кабінет Міністрів України – вищий орган виконавчої влади, його функції. Порядок призначення Прем'єр-Міністра. Повноваження Прем'єр-Міністра. Порядок призначення міністрів Кабінету Міністрів, строк повноважень Кабінету Міністрів України. Основні завдання Кабінету Міністрів України. Центральні органи виконавчої влади. Основні завдання міністерства та іншого центрального органу виконавчої влади України. Місцеві органи виконавчої влади. Правовий статус місцевих державних адміністрацій.

Конституційно-правові основи судової системи та органів прокуратури. Конституційні засади правосуддя в Україні. Судова влада та її риси. Функції судової влади. Судова система України, правовий статус суддів. Конституційно-правовий статус Вищої ради юстиції. Конституційний суд України, його місце в механізмі державної влади. Склад і порядок формування Конституційного суду України. Завдання, функції та повноваження Конституційного суду України. Висновки і рішення Конституційного суду України. Порядок припинення повноважень судді Конституційного суду України. Конституційно-правовий статус прокуратури. Конституційні функції прокуратури.

Територіальний устрій України. Поняття територіального устрою України. Система адміністративно-територіального устрою України та її становлення. Статус територіальних одиниць. Три підстави за якими відрізняються територіальні одиниці. Історичні передумови виникнення територіального устрою України. Конституційний статус Автономної Республіки Крим.

Конституційно-правові основи місцевого самоврядування. Політико-правова природа та історико - теоретичні основи місцевого самоврядування. Сучасна законодавча концепція місцевого самоврядування. Принципи завдання та функції місцевого самоврядування. Історія оновлення місцевого самоврядування в Україні. Основи місцевого самоврядування в Україні. Система місцевого самоврядування Сфера компетенції та повноважень місцевого самоврядування. Гарантії та захист прав місцевого самоврядування.

3.2 Блок «Адміністративне право України»

Адміністративне право як галузь публічного права. Місце адміністративного права в системі публічного права. Поняття адміністративного права. Предмет адміністративного права. Метод адміністративного права та його особливості. Способи регулювання. Поняття системи адміністративного права. Основні категорії адміністративного права.

Принципи та джерела адміністративного права. Поняття принципів адміністративного права. Значення принципів адміністративного права. Характеристика змісту принципів адміністративного права. Джерела адміністративного права: поняття, особливості, система. Юридична сила джерел адміністративного права.

Фізичні особи як суб'єкти адміністративного права. Визначення та зміст адміністративно-правового статусу громадян України. Правове положення іноземців та осіб без громадянства. Адміністративно-правовий статус біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту.

Громадські формування як суб'єкти адміністративного права. Громадські формування: поняття, ознаки. Поняття та види громадських об'єднань. Адміністративно-правовий статус громадських об'єднань і політичних партій. Порядок легалізації, обмеження на утворення і діяльність, способи припинення діяльності, права та обов'язки громадських об'єднань і політичних партій.

Публічна служба. Поняття і ознаки публічної служби та публічного службовця. Державна служба: поняття, принципи, види. Посада: поняття, класифікація, способи заміщення. Правовий статус державних службовців. Особливості правової регламентації служби в органах місцевого самоврядування. Запобігання корупційним проявам у публічній службі.

Суб'єкти публічної адміністрації. Поняття публічної адміністрації. Система та види суб'єктів публічної адміністрації. Система органів виконавчої влади. Характеристика організаційно-правових рівнів системи органів виконавчої влади. Адміністративно-правовий статус органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій.

Інструменти публічного адміністрування. Поняття та види інструментів публічного адміністрування. Характеристика видів інструментів публічного адміністрування. Електронне врядування.

Адміністративна процедура. Поняття та ознаки адміністративної процедури. Види адміністративних процедур. Принципи адміністративної процедури. Учасники адміністративної процедури. Стадії адміністративної процедури.

Адміністративна послуга. Поняття, ознаки та види адміністративних послуг. Суб'єкти відносин щодо надання адміністративних послуг. Порядок надання адміністративних послуг.

Методи діяльності суб'єктів публічної адміністрації. Поняття методу діяльності публічної адміністрації. Ознаки методів. Види методів діяльності публічної адміністрації. Переконавання і примус в публічному управлінні.

Адміністративна відповідальність. Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності. Законодавство про адміністративну відповідальність та проблеми його реформування. Характеристика адміністративних стягнень.

Адміністративне правопорушення. Адміністративне правопорушення: поняття, ознаки. Юридичний склад адміністративного правопорушення: поняття, ознаки, види. Характеристика елементів юридичного складу адміністративного правопорушення.

Провадження в справах про адміністративне правопорушення. Загальна характеристика провадження у справах про адміністративні правопорушення. Суб'єкти провадження. Строки в провадженні. Докази в провадженні. Обставини, що виключають провадження в справах про адміністративні правопорушення. Поняття стадії провадження в справах про адміністративні правопорушення. Порушення справи про адміністративне правопорушення і адміністративне розслідування. Підвідомчість справ про адміністративні правопорушення: поняття, види. Розгляд справи про адміністративне правопорушення і винесення рішення. Перегляд справи і винесення рішення. Виконання рішення.

Засади публічного управління окремими галузями та сферами. Поняття галузевого управління. Поняття міжгалузевого управління. Особливості управління адміністративно-політичною сферою. Поняття та особливості управління юстицією. Загальна характеристика управління соціально-культурною сферою. Загальна характеристика управління сферою економіки.

3.3 Блок «Цивільне право України»

Цивільне право як галузь права України. Поняття цивільного права (як галузь права, система законодавства, наука, навчальна дисципліна). Предмет цивільного права як галузі права. Метод цивільного права як галузі права. Загальні засади (принципи) цивільного права. Функції цивільного права. Система цивільного права.

Цивільне законодавства. Поняття та загальна характеристика джерел цивільного права. Поняття цивільного законодавства. Конституція України як джерело цивільного права. Цивільний кодекс України – основний акт цивільного законодавства. Акти цивільного законодавства і договір. Звичай. Міжнародні договори. Дія актів цивільного законодавства в часі, просторі, за колом осіб. Аналогія закону, аналогія права. Значення судової практики.

Цивільні правовідносини. Поняття цивільних правовідносин. Структура (елементи) цивільних правовідносин. Загальна характеристика суб'єктів і об'єктів цивільних правовідносин. Зміст цивільних правовідносин. Цивільне суб'єктивне право і суб'єктивний обов'язок. Види цивільних правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин. Поняття юридичного факту. Його види. Юридична сукупність (склад). Поняття цивільного суб'єктивного права, цивільного інтересу та цивільного обов'язка. Здійснення цивільних прав. Межі здійснення цивільних прав. Виконання цивільних обов'язків.

Фізичні особи як суб'єкти цивільного права. Поняття фізичної особи. Поняття цивільної правосуб'єктності, її зміст. Поняття дієздатності фізичної особи. Обмеження дієздатності фізичної особи та визнання її недієздатною. Правові наслідки обмеження дієздатності та визнання особи недієздатною. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою. Правові наслідки такого визнання та оголошення. Фізична особа-підприємець. Поняття опіки та піклування. Призначення опікуна та піклувальника. Основні права та обов'язки опікуна та піклувальника. Припинення опіки та піклування.

Поняття й ознаки юридичної особи. Поняття і ознаки юридичної особи. Цивільна правосуб'єктність юридичних осіб. Класифікація юридичних осіб. Створення та припинення діяльності юридичних осіб. Філії, представництва юридичних осіб. Юридичні особи приватного права. Підприємницькі товариства: а) Повне товариство. Управління, ведення справ, розподіл прибутку, права і обов'язки учасників повного товариства, ліквідація; б) Командитне товариство. Основні положення про командитне товариство, управління товариством, ліквідація товариства; в) Товариство з обмеженою відповідальністю. Поняття, статутний капітал, управління товариством, ліквідація товариства; г) Акціонерне товариство. Створення, статут, статутний капітал, управління товариством. Виробничий кооператив.

Об'єкти цивільних прав (правовідносин). Поняття та класифікація об'єктів цивільних прав (правовідносин). Речі як об'єкти цивільних прав (правовідносин). Цінні папери як об'єкти цивільних прав (правовідносин). Інформація як об'єкт цивільних прав. Дії (результати робіт, послуги) Особисті немайнові блага як об'єкти цивільних прав.

Правочини. Поняття правочину. Умови дійсності правочинів. Види правочинів. Укладання, тлумачення змісту правочину, відмова від правочину. Недійсні правочини, їх види. Правові наслідки визнання правочину недійсним.

Представництво. Строки та терміни. Позовна давність. Поняття представництва. Підстави виникнення та види представництва. Представництво за довіреністю. Довіреність. Види довіреностей. Передоручення. Представництво без повноважень. Поняття строків в цивільному праві. Значення строків у цивільному праві. Класифікація строків в цивільному праві. Обчислення строків в цивільному праві. Позовна давність. Зупинення строків позовної давності, переривання перебігу позовної давності. Поновлення строків позовної давності. Наслідки сплину строків позовної давності.

Особисті немайнові права фізичної особи. Загальні положення про особисті немайнові права фізичної особи. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування особи. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи. Захист немайнових прав фізичної особи.

Загальні положення про право власності. Поняття власності і права власності. Зміст права власності. Способи набуття і припинення права власності. Поняття і форми власності в Україні. Система цивільно-правових засобів захисту права власності.

Загальні положення права інтелектуальної власності. Поняття права інтелектуальної власності. Загальна характеристика законодавства України про інтелектуальну власність. Суб'єкти, об'єкти права інтелектуальної власності. Підстави виникнення права інтелектуальної власності.

Здійснення права інтелектуальної власності. Випадки правомірного використання об'єктів інтелектуальної власності.

Загально-теоретичні положення договірного права. Поняття та ознаки договору. Класифікація договорів. Зміст цивільно-правового договору. Зміна, розірвання та припинення договору.

Договір купівлі-продажу. Поняття і зміст договору. Сторони договору. Відповідальність сторін. Поняття договору роздрібної купівлі-продажу. Порядок укладення договору роздрібної купівлі-продажу.

Договір дарування; договір довічного утримання (догляду). Договір дарування і його загальна характеристика. Причини припинення договору дарування, правові наслідки. Нотаріальне посвідчення договору дарування. Поняття договору довічного утримання. Порядок укладення договору довічного утримання.

Загальні положення договору найму (оренди). Поняття договору оренди. Сторони і об'єкт договору. Порядок укладення договору. Зміст договору оренди. Права і обов'язки сторін. Припинення договору. Форми здійснення орендарем підприємницької діяльності.

Договори про виконання робіт. Поняття договору побутового підряду. Права замовника у разі істотного порушення підрядником договору побутового підряду. Поняття договору будівельного підряду. Проектно-кошторисна документація. Відповідальність підрядника і замовника за договором будівельного підряду.

Загальні положення договорів про надання послуг. Загальна характеристика договору зберігання. Правова природа договору зберігання. Загальна характеристика договору перевезення вантажу. Особливості суб'єктного складу договору перевезення вантажу.

Страховання. Соціально-економічна суть страхування та його правове регулювання. Поняття страхового договору. Права та обов'язки суб'єктів страхового зобов'язання. Вирішення спорів і припинення дії договору.

Договір доручення, договір комісії. Поняття та значення договору доручення. Зміст договору доручення. Предмет договору комісії. Форма, порядок укладення та строк договору комісії.

Особливості договорів позики; кредиту; банківського вкладу; банківського рахунку та факторингу. Загальна характеристика договору позики. Зміст договору позики. Відповідальність сторін за договором позики. Поняття та загальна характеристика кредитного договору. Зміст кредитного договору. Права та обов'язки сторін за умовами кредитного договору. Особливості договору банківського рахунку. Особливості договору банківського вкладу. Загальна характеристика договору факторингу.

Загальні положення про спадкування. Поняття спадкового права. Поняття та види спадкування. Здійснення права на спадкування. Оформлення права на спадщину. Спадковий договір.

3.4 Блок «Кримінальне право України»

Поняття, предмет, завдання та принципи кримінального права. Поняття кримінального права. Завдання, функції та принципи кримінального права. Система кримінального права. Поняття та підстави кримінальної відповідальності. Кримінальне право і суміжні галузі права. Наука кримінального права.

Поняття кримінального правопорушення та його склад. Структура кримінально-правової норми. Поняття кримінального правопорушення та його ознаки. Класифікація кримінальних правопорушень. Поняття і значення складу кримінального правопорушення. Елементи і ознаки складу кримінального правопорушення. Види складу кримінальних правопорушень. Кваліфікація кримінальних правопорушень

Об'єкт та об'єктивна сторона кримінального правопорушення. Поняття об'єкта кримінального правопорушення. Предмет кримінального правопорушення. Види об'єктів кримінальних правопорушень. Поняття і значення об'єктивної сторони кримінального правопорушення. Суспільно небезпечне діяння (дія або бездіяльність). Суспільно небезпечні наслідки: поняття, види, значення. Причинний зв'язок між діянням (дією або бездіяльністю) і суспільно небезпечними наслідками. Місце, час, обстановка, спосіб та засоби вчинення кримінального правопорушення.

Суб'єкт та суб'єктивна сторона кримінального правопорушення. Поняття і види суб'єктів кримінальних правопорушень. Поняття неосудності та її критерії. Обмежена осудність. Відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені в стані сп'яніння. Поняття і значення суб'єктивної сторони кримінального правопорушення. Поняття і значення вини. Умисел та його види. Необережність та її види. Змішана форма вини. Мотив і мета кримінального правопорушення.

Стадії кримінального правопорушення. Поняття і види стадій кримінального правопорушення. Закінчене кримінальне правопорушення. Незакінчене кримінальне правопорушення і його види. Готування до вчинення кримінального правопорушення. Замах на кримінальне правопорушення. Кримінальна відповідальність за незакінчене кримінальне правопорушення (за готування до кримінального правопорушення і за замах на кримінальне правопорушення).

Співучасть у кримінальному правопорушенні. Поняття і ознаки співучасті у кримінальному правопорушенні. Види співучасників. Форми співучасті. Відповідальність співучасників кримінального правопорушення. Експес виконавця, його види.

Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння. Необхідна оборона. Затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення. Крайня необхідність. Фізичний або психічний примус. Виконання наказу або розпорядження. Діяння, пов'язане з ризиком (виправданий ризик). Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи або злочинної організації.

Система і види покарань. Звільнення від кримінальної відповідальності. Поняття та ознаки системи покарань. Основні покарання. Додаткові покарання. Покарання, що можуть призначатися і як основні, і як додаткові. Особливості звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності. Види покарань, які застосовуються до неповнолітнього, і особливості їх призначення. Особливості звільнення неповнолітніх від покарання та його відбування. Поняття звільнення від кримінальної відповідальності. Види звільнення від кримінальної відповідальності. Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності.

Поняття Особливої частини кримінального права, її система та значення. Наукові основи кваліфікації злочинів. Поняття та система Особливої частини кримінального права. Метод правового регулювання та система Особливої частини кримінального права. Наукові основи кваліфікації злочинів.

Злочини проти основ національної безпеки України. Загальна характеристика та види злочинів проти основ національної безпеки України. Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади. Державна зрада. Умови звільнення особи від кримінальної відповідальності за державну зраду. Посягання на життя державного чи громадського діяча. Кримінально-правова характеристика шпигунства; відомості, що становлять державну таємницю; спеціальна підстава звільнення від кримінальної відповідальності особи, яка вчинила шпигунство. Колабораційна діяльність.

Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи. Поняття вбивства та його види. Доведення до самогубства. Погроза вбивством. Кримінальні правопорушення проти здоров'я. Зараження вірусами інфекційних хвороб.

Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи. Незаконне позбавлення волі людини або викрадення людини: кримінально-правова характеристика, відмежування від суміжних кримінальних правопорушень. Торгівля людьми: аналіз юридичних складів кримінальних правопорушень. Незаконне поміщення у лікувальні заклади.

Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти статевої свободи і статевої недоторканості особи. Кримінальна відповідальність за зґвалтування. Кримінальна відповідальність за розбещення неповнолітніх.

Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина. Види кримінальних правопорушень проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина. Кримінальні правопорушення проти виборчих прав громадян. Злочини проти трудових прав громадян. Кримінальні правопорушення в сфері охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності. Кримінальні правопорушення проти інших особистих прав і свобод людини і громадянина. Кримінальні правопорушення проти сім'ї.

Кримінальні правопорушення проти власності. Поняття і види кримінальних правопорушень проти власності. Корисливі кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним обертанням чужого майна на користь винного або інших осіб. Корисливі кримінальні правопорушення проти власності, не пов'язані з обертанням чужого майна на свою користь або користь інших осіб. Некорисливі кримінальні правопорушення проти власності.

Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності. Поняття і види кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності. Кримінальні правопорушення у сфері кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України. Кримінальні правопорушення у бюджетній сфері. Кримінальні правопорушення в податковій сфері. Порухення комерційної таємниці.

Кримінальні правопорушення проти довкілля. Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти довкілля. Кримінальні правопорушення, що посягають на екологічну безпеку. Порухення правил екологічної безпеки. Невжиття заходів щодо ліквідації наслідків екологічного забруднення. Інші злочини цієї групи. Злочини, що посягають на порядок використання складових довкілля. Забруднення або псування земель. Забруднення атмосферного повітря. Порухення правил охорони вод. Інші кримінальні правопорушення цієї групи.

Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки. Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти громадської безпеки. Створення злочинної організації. Бандитизм. Терористичний акт. Створення терористичної групи чи терористичної організації. Інші злочини цієї групи. Кримінальні правопорушення проти порядку використання предметів, що становлять підвищену небезпеку для оточення. Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства, або зловживання службовим становищем. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами.

Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва. Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти безпеки виробництва. Порухення вимог законодавства про охорону праці. Порухення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах.

Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Кримінальні правопорушення проти власності на транспортні засоби і порядку їх використання. Порухення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту. Угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна. Порухення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами. Інші кримінальні правопорушення цієї групи.

Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності. Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності. Злочини проти громадського порядку. Групове порухення громадського порядку. Масові заворухення. Заклики до вчинення дій, що загрожують громадському порядку. Хуліганство. Кримінальні правопорушення проти моральності. Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості. Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність. Інші злочини цієї групи.

Кримінальні правопорушення в сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення. Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших злочинів проти здоров'я населення. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем. Посів або вирощування снотворного маку чи конопель. Схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.

Кримінальні правопорушення в сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації. Загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері державної таємниці. Кримінальні правопорушення, які посягають на відносини у сфері охорони державної таємниці або конфіденційної інформації. Кримінальні правопорушення, які посягають на недоторканність державного кордону. Кримінальні правопорушення, які порушують порядок комплектування Збройних Сил України, що забезпечує її обороноздатність.

Кримінальні правопорушення про встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення). Кримінальні правопорушення, що посягають на порядок підпорядкованості та додержання військової честі. Кримінальні правопорушення, що посягають на порядок проходження військової служби. Кримінальні правопорушення, що посягають на порядок експлуатації озброєння і військової техніки та користування військовим майном. Кримінальні правопорушення, що посягають на порядок несення спеціальних служб. Кримінальні правопорушення, що посягає на порядок збереження військової таємниці.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

За кожен вірну відповідь на тестове завдання здобувач вищої освіти отримує 2 бала. Максимальна загальна кількість балів, отриманих за тестову частину атестаційного екзамену, дорівнює 5.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС на атестаційному екзамені

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	<i>Відмінно/Excellent</i> – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		<i>Добре/Good</i> – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		<i>Задовільно/Satisfactory</i> – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	<i>Незадовільно/Fail</i> – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		<i>Незадовільно/Fail</i> – Результати навчання відсутні

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

5.1 Блок «Конституційне право України»

1. Конституційне право України: навчальний посібник. Кравченко В.В. :»Атіка», 2020. 605 с.
2. Виборчий кодекс України від 19 грудня 2019 року № 396-IX. Верховна Рада. України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20>
3. Конституція України від 28.06.1996 р. Верховна Рада. України. Законодавство України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
4. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. /Совгіря О. В., Шукліна Н. Г. 2-ге вид., стереотип., Київ: Юрінком Інтер, 2023. 556 с.
5. Конституційне право: навчальний посібник / авт. кол.; за ред. В. О. Кучера. - Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 452 с.
6. Конституційне право України: посібник для підготовки до іспиту. 10-е видання, доп. та перероб. / Ю.Г. Барабаш, Т.М. Слінько, Л.І. Летнянчин; Харків: Право, 2024. 370 с.
7. Конституційне право України: прагматичний курс : навч. посіб. / М. В. Афанасьєва, Ю. Ю. Бальцій, Ю. Д. Батан [та ін.] ; за заг. ред. М. В. Афанасьєвої, А. А. Єзерова ; тех. ред. Ю. Д.Батан. Одеса :Юридична література, 2017. 256 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/7800/Konst%20pravo%20pragmat%20kurs.pdf?sequence=3&isAllowed=y>
8. Конституційне право України : Підручник. 11-е видання: (присвячене 30-ій річниці заснування юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет») перероблене та доповнене. Ужгород : РІК-У, 2023. 536 с.
9. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липня 2017 р. Верховна Рада. України. Законодавство України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>
10. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10 лютого 2010 р. Верховна Рада. України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>

5.2 Блок «Адміністративне право України»

1. Адміністративне право України (загальна частина) : навч. посіб. /[Остапенко О. І. Ковалів М. В., Єсімов С. С. та ін.] ; [Вид. 2-е, доп.] Львів :СПОЛОМ, 2021. 616 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3866/1/%D0%B0%D0%B4%D0%BC%D1%>
2. Адміністративне право України. Повний курс / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко, О. Гулак та ін.; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Вид. 3-є. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 584 с. URL: https://www.researchgate.net/profile/OlenaGulac/publication/348633981_Administrativne_pravo_Ukraini_Povnij_kurs_V_Galunko_P_Dihtievskij_O_Kuzmenko_O_Gulak_ta_in_za_red_V_Galunka_O
3. Адміністративне право та адміністративний процес. Повний курс : підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, А. Берлач та ін. ; за заг. ред. В. Галуцька, В. Фелика. Вид. 5-те. Одеса : Видавництво «Юридика», 2025. 700 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/52731/1/A_Nashynets-Naumova_APAP_FPMV.pdf
4. Адміністративне право України : методичні вказівки до семінарських занять та самостійної роботи студентів спеціальності 081 «Право» / О. В. Когут. Хмельницький : ХНУ, 2020. 20 с.
5. Голобутовський Р. З. Адміністративне право під час дії особливих правових режимів : навч. посіб. (у визначеннях, таблицях і схемах) / Р. З. Голобутовський, Б. О. Логвиненко. – Дніпро : ДДУВС, 2024. – 176 с.
6. Загальне адміністративне право України : підручник / за заг. ред.: акад. С. Ківалова і проф. Л. Білої-Тіунової ; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023. 792 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/4fmb_pravo/Admin.-pravo-2023-Kivalov.pdf
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення . Верховна Рада. України. Законодавство України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
8. Конституція України від 28.06.1996 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

9. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 р. Верховна Рада. України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text>
10. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17.02.2022 р. Верховна Рада. України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>
11. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 р. Верховна Рада. України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>
12. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. Верховна Рада. України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
13. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. Верховна Рада. України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
14. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. Верховна Рада. України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>
15. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9.04.1999 р. Верховна Рада. України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>
16. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5.04.2001 р. Верховна Рада. України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>
17. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 р. Верховна Рада. України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>
18. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. Верховна Рада. України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>

5.3 Блок «Цивільне право України»

1. Ільків О. В. Речові права в умовах новелізації цивільного законодавства України: монографія. Рівне: О. Зень, 2021. 456 с.
2. Конституція України від 28.06.1996 р. Верховна Рада. України. Законодавство України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
3. Кот О. О. Здійснення та захист суб'єктивних цивільних прав: проблеми теорії та судової практики: монографія. Київ: Алерта, 2017. 494 с.
4. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. / за заг. ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, В. В. Луця ; [наук. ред. М. М. Хоменко]. 6-те вид., перероб. І допов. Київ: Юрінком Інтер, 2019 . Т. 1. 747 с.
5. Оновлення Цивільного кодексу України: формування підходів: колективна монографія / за ред. А.С. Довгерта, Є.О. Харитонова. Одеса: Гельветика, 2020. 674 с.
6. Пучковська І. Й. Теоретичні проблеми забезпечення зобов'язань: монографія. Харків: Право, 2017. 472 с.
7. Рекодифікація цивільного законодавства України: виклики часу: монографія / за заг. ред. Н.С. Кузнецової. 2-ге вид., доп. і перероб. Одеса: Гельветика, 2022. 908 с.
8. Сімейний кодекс України: Закон від 10.01.2002 № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
9. Скрипник В. Л. Теоретичні і методологічні проблеми об'єктів цивільних прав: монографія. Кременчук: ПП Шербатих О. В., 2020. 380 с.
10. Слома В. М. Цивільно-правові зобов'язання з множинністю суб'єктів: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 384 с.
11. Харитонов Є. О., Харитонова О. І. Оновлення (кодифікації і рекодифікації) цивільного законодавства України: досвід, проблеми та перспективи: монографія. Одеса: Фенікс, 2020. 462 с.
12. Цивільний кодекс України: Закон від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
13. Цивільний кодекс України : наук.-практ. коментар : станом на 01 січн. 2023 р. / Харитонов Є. О., Харитонова О. І. та інш. за заг. ред. докт. юрид. наук, проф. Харитонова Є. О., канд. юрид. наук, доц. Калітенко О. М. Київ : Норма права, 2023. 1424 с.
14. Цивільне право України (загальна частина): навчальний посібник / за ред. В.О. Кучера, Х.В. Майкут. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ. 2025. 560 с.

15. Цивільне право. Загальна частина : навч. посіб. / [О. Є. Аврамова, А. С. Горбенко, Н. О. Горобець та ін.] ; за заг. ред. С. О. Сліпченка, О. Л. Зайцева ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 332 с.

16. Цивільне право. Особлива частина : навч. посіб. / [Аврамова О. Е., Вакулович Е. В., Горбенко А. С. та ін.] ; за заг. ред. Ю. М. Жорнокуя, О. Є. Кухарева ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 420с.

17. Якубівський І. Є. Набуття, здійснення та захист майнових прав інтелектуальної власності в Україні: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 522 с.

5.4 Блок «Кримінальне право України»

1. Берзін П.С. Кримінальне право. Загальна частина : підручник. У 3-х т. Т. І. Загальні засади / П.С. Берзін. 3-тє вид., виправ. та доп. Київ : Алерта, 2026. 696 с.

2. Конституція України від 28.06.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

3. Кримінальний кодекс України: прийнятий від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

4. Кримінальний процесуальний кодекс України: прийнятий від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

5. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар. Станом на 29 вересня 2024 року. / За заг. ред. Копотуна І. М. Київ: Вид. «Центр учбової літератури», 2023. 1370 с.

6. Кримінальне право України : Загальна частина : тексти лекцій : навчально-методичний посібник / авт. : А. Я. Берш, В. П. Кедик, Е. Е. Кузьмін [та ін.] ; за заг. ред. Н. А. Мирошниченко, Є. Л. Стрельцова ; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». Одеса : Астропрінт, 2022. 328 с.

7. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за заг. ред. В. М. Бурдіна, В. І. Маркіна. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 1148 с.

8. Кримінальне право України. Загальна частина: навч. посіб. / А.М. Яценко, В.Б. Харченко, О.О. Житний та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Харків: Право, 2019. 480 с.

9. Кримінальне право України. Особлива частина: навчальний посібник, конспект лекцій / за загальною редакцією Топчія В.В. Ірпінь 2021. 412 с.

10. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [А. А. Васильєв, Є. О. Гладкова, О. О. Житний та ін.] ; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 428 с.

11. Кримінальне право України: тестові завдання : навч.- метод. посібник / Колектив авторів. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т, 2021. 400 с.

12. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / [О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Ю. В. Орлова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 520 с.

13. Навчальний посібник для підготовки до атестації з курсу «Кримінальне право» / кол. авт. Дніпро : ДДУВС, 2024. 444 с.

14. Про застосування амністії в Україні: Закон України від 01.10.1996 р. № 392/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/96-%D0%B2%D1%80#Text>

15. Положення про порядок здійснення помилування: Затв. Указ. Презид. України від 21 квітня 2015 року № 223/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/223/2015#Text>

16. Розслідування воєнних злочинів і пов'язаних з війною кримінальних правопорушень: кримінально-правові, кримінальні процесуальні та криміналістичні аспекти : наук.-практ. посіб. / [І. В. Гловюк, О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., члена-кор. НАПрН України В. В. Сокурєнка ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 400 с.

17. Сироїд Т.Л. Міжнародне кримінальне право : підручник / Т.Л. Сироїд ; Харків. нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна. Харків: Право, 2023. 512 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4847&download_id=1694

18. Сухонос В. В., Сухонос В. В. (мол.), Білокінь Р. М., Бондаренко О. С. Кримінальне право України (Загальна частина) : підручник / за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В. В. Сухоноса. Суми : Університетська книга, 2024. 476 с.